

HRICKO

i zdravlje

DJEČJI PODLISTAK »HRVATSKE RIJEČI« - BROJ 112 - SIJEČANJ 2014.

ČITATI,
TO JE KORISNO
ZA ZDRAVLJE.

BAJKE

PRIČAMO BAJKE, MOLIMO UĐITE!

ISSN 1821-3758

9 771821 375004

VILA: Ja sam Vila..., dobro Vilica-Zvončica, mala kao Palčica, vesela i pričljiva kao i sva dječica. Ja ću biti vaša voditeljica kroz ovaj svijet bajki. Bajke??? Pa, pitat ćete, kakve one imaju veze sa zdravljem. Jooooj, kako ste smiješni. Bajke su najljekovitije stvari na svijetu. One mogu ozdraviti bolesnu djecu i povesti ih van u velike avanture. One mogu dati snagu neodlučnima i hrabrost uplašenima. One znaju i mogu donijeti blaženi san na oči umornoj djeci. One mogu nasmijati djecu do suza. Pa, ima li što važnije od ovoga za zdravlje? Zamislite sada nježni, mili glas mamin, ili pak umirujući, duboki glas tatin koji vas svojim ritmom uvodi u čarobni svijet. Čitaju vam omiljenu bajku. Za svaku večer po neku novu, a nerijetko jednu te istu po treći, četvrti, peti put zaredom. Kada završe, a vaše okice se sklapaju uz blaženi osmijeh... te se u toplom zagrljaju prepuštate snovima... Eh, da je barem malo više tih bajki i kada odrastemo.

Nemojte nikako zaboraviti ove dvije misli:

- * ČITATI, TO JE KORISNO ZA ZDRAVLJE, a slušati bajke je još korisnije.
- * BAJKA JE LJEKOVITA BILJKA KOJA RASTE U NAŠIM GLAVAMA.

E, baš o tim čudnim biljkama ćemo vam danas u ovim vašim malim novinama pripovijedati. Zavalite se na kauču ili u fotelji i uživajte.

Vaša Zvončica i vaš mačak Mikoš

HRCKOV MASKENBAL

Hrckov maskenbal, 11. po redu bit će održan 15. veljače u dvorani HKC »Bunjevačko kolo«. Sve detaljnije informacije dobit ćete u sljedećem broju »Hrvatske riječi«, na Hrckovim stranicama.

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«

Urednica izdanja: Željka Vukov

Za posebno izdanje odabrao, napisao i grafički uredio: Rajko Ljubić

Lektorica: Katarina Vasiljčuk

Korektor: Mirko Kopunović

Prijelom: Jelena Ademi i Thomas Šujić

E-mail: hrhrecko@gmail.com

Hrcko izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

NASTANAK BAJKE

Prema definiciji bajka je priča uglavnom namijenjena djeci, koja se često bavi nepostojećim i izmišljenim radnjama i likovima, kao što su vile i vilenjaci, čarobnjaci, patuljci, vještice i slično.

A, znate li kada su bajke nastale? Davno, jako davno. Još onda kada je čovjek živio u pećinama, kada su sjedili oko vatre i u dugim noćima izmišljali priče kako bi im vrijeme brže prošlo. Bajka je jednostavna i prelijepa tvorevina ljudi iz doba kada se i čovječanstvo nalazilo u svom djetinjstvu, kada je, kao i djeca, zadivljeno, začuđeno i sa strahopoštovanjem stajalo pred zagonetkama života. Bilo je to prije puno tisuća godina. Čak!

Bajka je tako postala osobita književna vrsta, kod koje se čudesno i nadnaravno isprepliće sa zbiljskim. I to na takav način da između prirodnog i natprirodnog, stvarnog i izmišljenog nema pravih granica. Jedino što zapravo vidimo neprestano je tko je dobar, a tko je zao. I nesputanu moć mašte.

I namjerno su smišljane baš strašne priče, jer one su se pričale u društvu i s djetetom u krilu, što im daje sigurnost i podršku da nadvladaju strah i pričekaju rješenje.

U svijetu su najslavnije bajke braće Grimm, Hansa Christiana Andersena i Oscara Wildea. U Hrvatskoj su najljepše bajke Ivane Brlić-Mažuranić. Kod nas priče i bajke Balinta Vujkova.

SREĆA UVIJEK POSTOJI ZA DOBRE I PAMETNE.

Nagradno pitanje glasi: Kako se zove mačak koji vas je proveo kroz ovaj broj Hrcka?

Vaše odgovore šaljite na adresu: NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II s naznakom: za »Hrckovog detektiva«. Kao i uvijek, nagradit ćemo 10 sretnih dobitnika!

Kupon za Hrckove detektive!

Točan odgovor je: _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Mjesto: _____

Škola i razred: _____

Nagrađeni detektivi!

Točan odgovor na pitanje iz prošlog broja bio je: sveta Kata (25. studenoga) i sveta Lucija (13. prosinca).

Dobitnici nagrada su:

1. Dario Jakšić, I. a – OŠ »Ivan Goran Kovačić«, Sonta
2. Luka Pajić, IV. a – OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica
3. Ivan Vuković, II. a – OŠ »Matija Gubec«, Tavankut
4. Zdravko Ostrogonac, IV. a – OŠ »Matija Gubec«, Tavankut
5. Mihaela Dulić, IV. b – OŠ »Vladimir Nazor«, Đurđin
6. Iva Ivković Ivandekić, II. b – OŠ »Vladimir Nazor«, Đurđin
7. Valentina Mačković, III. h – OŠ »Matko Vuković«, Subotica
8. Valentina Ostrogonac, II. a – OŠ »Matija Gubec«, Tavankut
9. Ante Vuković, I. a – OŠ »Matija Gubec«, Tavankut
10. Marko Godar, III. a – OŠ »Matko Vuković«, Subotica

SVIMA NAGRAĐENIMA OD SRCA ČESTITAM!

VAS HRCKO

JA SAM VILA

VILA: Joj, kako sam nepažljiva. Nisam vam se predstavila. Ja sam Vila, dobro, mala Vila. Možete me zvati i Zvončica ili Julija... Joj, baš sam i ja bezveze, priznala sam vam. Moja najomiljenija vila je Julia Roberts u filmu-bajci »Kapetan Kuka« gdje se ona, vila, zamislite, zaljubi u Petra Pana. I meni se jako sviđa taj Petar i zato me možete zvati Julija ili Zvončica.

Evo kako su jednom razgovarali Zvončica, ona prava iz filma, i Petar Pan:

≡

Zvončica: Znaš, ja vjerujem u tebe, Petre Pane. Zato kaži. Kaži i misli to iskreno!

Petar Pan: (češka glavu pa kaže) Ja vjerujem u bajke.

Zvončica: Znaš li, Petre, ono mjesto kada si još u snu, a kada se već budiš? Ono mjesto kada se još uvijek sjećaš snova? (Petar kimne glavom)

Zvončica: To je mjesto gdje ću te ja uvijek voljeti... Petre Pane. To je gdje ću te ja uvijek čekati. Ako manje znači više, tada nema kraja za mene, Petre Pane.

Petar Pan: (Petar tužno kimne glavom) Ja ne vjerujem u bajke.

Zvončica: E, da. A znaš li kako nastaju vile? Ne! Pa evo, svaki puta kada netko ubere djetelinu s četiri lista rodi se jedna vila. A znaš li kako nestaju? Ni to ne znaš. Pa, svaki puta kada netko negdje kaže »Ja ne vjerujem u bajke« jedna vila nestane zauvijek.

VILA: Ah, kako je ovo bilo romantično, je li? I djeco, pazite od sada što govorite o bajkama, pa nećete valjda da ni mene nema...?

SMISAO

VILA: Ovako je nama naša učiteljica Velika Vila pripovijedala: Djetinjstvo je toliko bogato koliko je prožeto lijepim slikama, koje će jednom u kasnijoj dobi zračiti životnu snagu i smisao. To je ono na što se možemo osloniti, kada se u nekim razdobljima života traže odgovori na »velika pitanja«.

Tko želi pričati bajke, mora u njih vjerovati i mora ih slaviti, one moraju značiti svečanost. Slušanje bajki je jedinstven događaj. To su oni trenuci koji naše duše ispunjavaju ushitom. Samo tako možemo djeci prenijeti uvjerenje da je svijet dobar i prožet smislom. Možemo im pokazati kako život svakog djeteta ima smisla i da je vrijedan truda.

VILA: A ovo je Mikoš, mačak. Jedan tako ... pametnjaković! I on je već postao bajka. Ali neka sam kaže nešto o sebi.

MAČAK: Čao svima. I ne vjerujte u svemu ovim zvoncavim vilama. One su vam..., pa uvijek zaljubljene u tako neke zgodne momke, kao da nama mačorima nešto fali? Ah, neka je. Nego slušajte ovo.

Sve što znam, a važno je za život, naučio sam dok sam još bio mali. Nemojte misliti da je to samo neka mačja škola. Ne, i vi najvažnije stvari dobivate u djetinjstvu. Istina je da kroz cijeli život nešto učimo, ali to je više sakupljanje znanja koje onda upotrebljavamo u ljenčarenju, ovaj, hoću kazati u radu. One najvažnije stvari naučili smo kada smo bili najmanji i od tada nas to prati kroz cijeli život.

Evo što sam ja, na priliku, shvatio da je najvažnije: Raduj se svakom danu. Uživaj, smij se, veseli se, crtaj, pjevaj i pleši, čitaj bajke i ako si mačak popni se na svaki krov.

A za početak evo jedne sasvim male, male bajkice:

DVA VUKA

Jedan stari Indijanac ispričao je svom unuku: U ljudima se odvija neprekidna bitka.

Tu se stalno bore dva vuka.

JEDAN JE ZLO.

To je strah, gnjev, zavist, žalost, kajanje, pohlepa, nadmenost, samosažaljenje, krivica, ogorčenje, laži i lažni ponos.

DRUGI JE DOBRO.

To je radost, mir, ljubav, nada, vedrina, poniznost, dobrota, dobronamjernost, suosjećanje, velikodušnost, istina, samilost i vjera.

»A KOJI VUK POBJEĐUJE?« upita unuk, s očima koje su sijale od radoznalosti.

Stari Indijanac odgovori: »ONAJ KOGA HRANIŠ.«

Hook's Ship

KADA POČETI PRIČATI BAJKE?

MAČAK: Jaj, kakvo vam je ovo pitanje... Pa priče treba pripovijedati još dok mala beba uživa u maminom stomaku. Nikada nije prerano. Ali, najbolje je oko druge godine bebina života. Tada se već počnu mučkati u tim malim glavicama razne ideje. Primjerice, kako ne jesti špinat. Dal' A čitava jedna bajka o mornaru Popaju je nastala jer je on jaaako volio špinat? Baš bez veze.

KAKO PRIČATI BAJKE

VILA: Znete, to vam je jaako važna stvar: Kako i kada pričati bajke. Ja osobno volim to ovako - bilo kada i bilo gdje, i dovoljno mi je da ima netko tko je voljan nešto novo i nešto staro ispriповijedati. Ipak, kada sam bila mala vila bila je jedna teta, mala i debeljuca s jako smiješnim krilcima, kojoj je bio jedini zadatak u posebnom ugođaju govoriti o bajkama. Nama vilama, a i djeci koja nisu imala roditelje. I bilo nam je super, da. Ona je to ovako radila. Našla bi prvo neki jako cool prostor, pa bi onda pronašla vrijeme kada smo mi maleni jako nemirni, pa bi stvorila atmosferu kako će se sada dogoditi nešto upravo fantastično. I onda bi počela iz glave napamet pričati nešto što još nikada nismo čuli. Ma, znala je toliko bajki da bi joj i onaj matori Balint zavidio. I uhvatila bi nas u mrežicu svog opojnog glasića, kojim je mogla opisivati i najstrašnije zmajeve i najhrabrije prinčeve. Mi bismo se skoro odmah smirili, smotali naša krilca oko nogu i zinuli od čuda koja smo slušali. I voljeli smo je više od plesanja u cvjetnom polju.

Eto tako i vaši roditelji i oni pra, pra, što li su već, trebaju vama pripovijedati bajke. Jer od toga male okice gledaju bolje, malene uši čuju dalje, a život postaje sigurniji. I kažite sada da bajka nema nikakve veze sa zdravljem?

A na vrata sasvim mirno možete staviti natpis: Pričamo bajke, molimo ne ulazite ako ih ne želite slušati!

A evo sada će vam ovaj dosadnjaković Mikoš nešto jaaako pametno kazati o temi **KAKO BAJKA UTJEČE NA DJECU** (kao da mi to već ne znamo?!)

MAČAK: Khm, khm, khm..., dakle, ja ću vam govoriti onako kako treba, a ne kao ova Zvončica sve u cvjetićima.

PRVO: Bajka može utjecati na sva područja razvoja djeteta: kroz uživljavanje u različite uloge, djeca se uče prepoznavanju, razumijevanju i izražavanju različitih osjećaja.

DRUGO: Kroz slušanje bajki djeca se uče razumijevanju govora, razvija im se pažnja i obogaćuje im se rječnik.

TREĆE: Bajke im daju ideju za kreativno izražavanje, pa djeca na svoj način »preobličuju« pojedine uloge, izmišljaju nove dijaloge, zaplete i slično, dakle potiče im se mašta.

ČETVRTO: U području moralnog razvoja djeca uče pozitivne ljudske vrijednosti koje bajke mogu sadržavati, uče se ljubavi, poštovanju, važnosti cijenjenja istine, pravde, poštenja. Da. Baš tako!

VILA: Jooj, što je dosadan ovaj Mikoš... Zato ću ja vama na sljedećoj stranici ispriповijedati fiiinu bajkicu.

Jacob i Wilhelm Grimm: PEPELJUGA (skraćena verzija)

Razboljela se žena nekog bogataša, pa kad osjeti da joj je blizu kraj, pozva kćer jedinicu i reče joj:

– Drago dijete, budi dobra i čestita, pa će ti svatko biti od pomoći.

Kad to reče, sklopi oči i izdahnu.

Djevojčica je svaki dan odlazila do majčina groba i plakala. Nije zaboravila majčine riječi. Kad je došla zima, pokri snijeg majčin grob svojim bijelim pokrivačem, a kad ga sunce u proljeće okopni, bogataš se oženi drugom ženom. Žena sa sobom dovede i svoje dvije kćeri, koje su naoko bile lijepe i čiste, ali u srcu zle i prljave. Tako nastadoše teški dani za sirotu pastorku.

– Zar će ova glupa guska sjediti s nama u sobi?, govore su.

– Tko želi kruha, mora ga i zaslužiti.

Oduzeše joj lijepe haljine, navukoše joj staru sivu pregaču i dadoše drvene klompe.

– Vidi ti ponosne princeze, kako se dotjerala! – vikale su, smijale se i odvele je u kuhinju. Tu je morala od jutra do mraka raditi teške poslove, ustajati u ranu zoru, donositi vodu, ložiti vatru, kuhati i prati.

...

Dogodi se da kralj te zemlje priredi svečanost koja je trebala trajati tri dana i na koju je pozvao sve lijepe djevojke iz kraljevstva kako bi njegov sin sebi odabrao nevjestu. Kad su dvije polusestre čule kako će i one biti pozvane, silno se obradovaše, pozvaše Pepeljugu i rekoše joj:

– Očešljaj nas, očisti cipele i pričvrsti kopče, ići ćemo na svečanost u kraljeve dvore.

Pepeljuga ih je poslušala, ali je gorko plakala jer je i ona željela ići na ples, pa zamoli maćehu da i nju povedu.

– Zar da ti, Pepeljugo – reče ova – takva, puna prašine i pepela, ideš u dvorac?

Kako je Pepeljuga i dalje molila, ona reče:

– Ne, Pepeljugo, ti nemaš haljinu i ne znaš plesati. Svi će ti se smijati.

....

Kraljević, međutim, ostade pri svome pa su morali pozvati Pepeljugu. Ona prvo opru ruke i lice pa izađe i pokloni se kraljeviću koji joj pruži zlatnu cipelu. Tada ona sjede na klupicu, skide drvenu i obuče zlatnu cipelu koja joj je pristajala kao salivena. A kad je ustala i kraljević je pogledao u lice, prepozna lijepu djevojku s kojom je plesao i povika:

– Ovo je moja prava nevjesta!

Maćeha i polusestre se skameniše i poblijediše od bijesa, a on uze Pepeljugu na konja i odjaha s njom.

Tako Pepeljuga i kraljević ostaše u svojoj sreći i živjeli su dugo i sretno i ostali dobri i plemeniti.

MAČAK: A tko želi pročitati cijelu priču, molim fino, izvolite u knjižnicu... mrnjaol!

ZA RODITELJE

MAČAK: I kako je ovo jako važno, ponovit ćemo još jedanput, za roditelje koji možda malo zaboravljaju: Čitanje bajki pomaže i u jačanju veze između djeteta i roditelja, jer postajete bliski, iskreni i otvoreni. Da, da...

I nikada, ali nikada nemojte djecu uvjeravati kako su neke stvari nemoguće. Kada si mali sve možeš, u mašti.

VILA: Jel, Mikoše, voliš li ti kazalište?

MAČAK: Pusti me s kazalištem, ja volim filmove.

VILA: Ma nemaš ti pojma kako je lijepo u kazalištu. Sjedneš s društvom u fine fotelje, pogase se svjetla, zastor se digne i magija počne.

MAČAK: A kod filma uzmeš kokice i druge gricke pa sjedneš ili u kino, ili pred televizor, ili se sakriješ s tabletom u rukama i gledaš takve čarolije kakve nema u teatru. Ha, što veliš sad?

VILA: Ma daj, ti si pravi bezveznjak, sve ti je samo tehnika, a gdje ti je tu duša?

MAČAK: Pa, duša je točno tamo gdje je i tebi: u priči, dobroj priči! A filmovi, televizija, internet, pa čak i kazališne predstave su, u današnje doba, takođe strašni izvori svakakvih bajki i priča. I ne treba ih izbjegavati, samo malo se paziti da ne pretjeramo, je li?

VILA: Dobro. Hajde sada da čujem kakve ti to filmovane (ili filovane, hm... ne znam baš) bajke toliko obožavaš.

MAČAK: To je barem lako. A imaš li ti cijelo popodne vremena, jer toliko mi treba da nabrojim sve..., hahaha.

VILA: Ma, daj, ne pretjeruj.

MAČAK: Dobro, evo ovako: Mala princeza, Ljepotica i zvijer, Kralj lavova, Šrek, U potrazi za Nemom, Priča o igračkama, Hrabra Merida, Madagaskar, Ice Age, Zambezija, Harry Potter, Gospodar Prstenova, Pepa prase, Čudesna šuma, Wall-E...

Želiš još? Ne. Dobro, onda idi u kino pa se čudi!

Bajke pomažu djetetu u prepoznavanju i razvijanju istinskih vrijednosti poput prijateljstva, odanosti i hrabrosti. Poistovjećujući se s najdražim likovima djeca uče izražavati želje, strahove i očekivanja. Uz pozitivan učinak na djetetovo psihološko zdravlje.

PURPURNI CVIJET

Ruska bajka

Jednom davno u jednoj dalekoj zemlji jedan se trgovac spremao krenuti na daleki put. Trgovac je imao tri kćeri i pitao ih kakav bi dar željele kada se vrati sa svog putovanja. Prva kćer zatraži zlatnu krunu, druga je željela kristalno zrcalo. Treća kći je poželjela samo jedan »mali purpurni cvijet«.

Trgovac je krenuo na svoje putovanje. Nije prošlo dugo, a on pronađe lijepu zlatnu krunu i fino kristalno zrcalo. Imao je, međutim, teškoća u pronalaženju trećeg dara – purpurnog cvijeta. On ga je svuda tražio i na kraju ga njegova potraga odvede u začaranu šumu. Duboko u šumi bila je smještena palača u čijem je dvorištu raslo prelijepo cvijeće. Kad je trgovac prišao bliže shvatio je kako je pronašao traženo, purpurni cvijet. Oprezno, trgovac izabra cvijet koji je njegova najmlađa kći toliko željela. Ali čim ga je ubrao ispred njega iskoči užasna zvijer. Zahitjevala je da mu u zamjenu za ubrani cvijet pošalje jednu od svojih kćeri tu u duboku začaranu šumu i da živi s njom zauvijek.

Nakon što je primila crveni cvijet, najmlađa kćer pristade otići kod zvijeri. Sama je otputovala u začaranu šumu i pronašla dvorac gdje će provesti život. I zbilja, sve vrijeme ona je tamo živjela veoma sretno. Zvijer se skrivala i svakodnevno je obasipala dobrotom i darovima. Djevojka je počela voljeti svog nevidljivog čuvara i jednoga dana zatraži da joj se pokaže. Zvijer nevoljno usliši njenu molbu. Međutim, kada je ugledala zvijer djevojka se strašno uplašila.

Te noći djevojka usni strašan san kako joj se otac smrtno razboljeo. Molila je zvijer da je oslobodi, kako bi vidjela svog oca posljednji put. Dirnuta njenom brigom, zvijer je pusti, ali pod jednim uvjetom – ima se vratiti za tri dana. Djevojka pronađe oca još živa, i bijaše spremna vratiti se kod zvijeri kako bi ispunila obećanje. Međutim, njene sestre promijenile su vrijeme na satovima, kako bi ona što duže ostala. Kada se konačno vratila djevojka bi užasnuta. Zvijer je ležala mrtva, držeći crveni cvijet u rukama. Slomljenog srca djevojka je prihvatila mrtvu životinju, izjavljujući joj svoju ljubav. I kada je to uradila, ona je nesvjesno prekinula zle čini, a zvijer se probudi, pretvarajući se u zgodnog princa. I živjeli su sretno zauvijek.

VILA: Joj, kako je ovo dirljiva priča. Što ja volim ovakve završetke..., šmrc, šmrc.

BAJKE IMAJU SRETAN KRAJ

VILA: Ti, Mikoše, koji ništa ne shvaćaš, razumjet ćeš valjda ovo: Djeca najlakše uče baš kroz bajke osnovna moralna načela i to u živom i u neživom svijetu. Zatim, nauče razlikovati dobro od zla i nauče kako treba biti naklonjen dobru, a ne onom, onom..., je l', zlu.

MAČAK: A ti, Zvončice, znaš li ti kako sve to ulazi u male glavice? Ne znaš, pa naravno... Evo, te sve važne stvari ulaze u male glave tako što se te glave užive u tu priču ili film i postanu onaj glavni junak, onaj dobar. I zajedno s njime prolaze sve peripetije života. A ti misliš da je dovoljno samo dobro se isplakati kada dođe sretan kraj? Jelda? Joj, te male vile...

VILA: Pa jest, u pravu si. Kada ja znam da djeca, pa čak i ti, mačoru jedan, prosto uživaju kada dođe sretan kraj. Kada se sve završi jednostavno, bez nespornosti i sukoba, poteškoća i iskušenja. I priče idu tako da je netko siromašan ili nesretan, pa na kraju priče postaje sretan i tako ostaje do kraja života. Znaš, ti uvijek nezadovoljni mačku jedan, tako djeca dobivaju jaaako važnu poruku: da ne smiju gubiti nadu u bolje sutra, ne smiju biti pesimistični, naprotiv. Ha, vidiš da i ja znam!

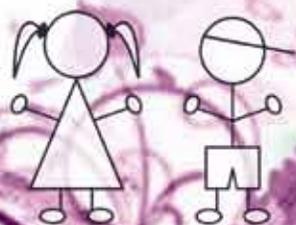
MAČAK: Da, da, da. Ali vi vile i slični vama uvijek pretjerate u tom happy endu, a to može donijeti i nevolje. Da, da.

Na primjer: Princezi iz bajke koja je u životu patila, dolaskom princa na bijelom konju sva životna pitanja bivaju riješena i njih dvoje žive sretno do kraja života?! No, je li tako i u stvarnom životu? Života za nas mačore, vile, pa i ljude, ima svakojakog. I dobrog i lošeg.

Djeci je potrebna mašta, ali im je još potrebnija stvarnost! Znaš, Vilo. Treba im objasniti kako dvoje ljudi u svom zajedničkom životu mogu imati i problema i da svi zajedno moramo naučiti kako ih rješavati. Da!

Dakle, zadaća nije samo pročitati djetetu bajku, nego s njim popričati i sve mu objasniti i tako nestvarno preslikati u stvarni svijet.

I na taj će način ova lijepa književnost postati prvi dom emocionalne inteligencije. Ha, što sam pametan! Mrnjao...

JEDNA KRATKA BAJKA

MAČAK: Da, sada ću vam prepričati, ukratko, bajku o zmaju koju mi je ispričao jedan moj prijatelj dok smo pecali leteće ribe na jezeru Titikaka. Mislite da to nije istina? Joooj, što ste vi teški... Pa o bajkama i o izmišljanju pričamo. Zar ne? Dakle:

ZMAJ KOJI JE BIO JA!

Imao sam strašnog zmaja. Kao klinac sam ga dobio, tek tako. Možda sam ga pokupio negdje na ulici, kao kliker ili sličicu. Ili je to bio dar za Novu godinu. Nije ni bitno. Samo sam jednoga dana primijetio kako je tu. Bio je to fini mali zmajčić. Ipak, nije to nimalo naivna stvar. Ni slučajno! Siguran sam kako nitko nije ni pomislio koliko je teško odgajati jednog zmaja.

Zmaj je po prirodi vrlo alavo biće. Nije uopće čudno što se u ovim našim krajevima naziva i ala. Naravno, prvo je bio aždajica. Moglo se i igrati s njim, moglo se letjeti na njemu, moglo se čak izvoditi i nevjerovatne trikove, dok svi oko njega strepe u nevjerici.

U početku, taj zmajčić je uglavnom bio skriven, osobito od tuđih pogleda. Ali je rastao s godinama, učio je, kroz šalu i kroz igru. S njim se jednostavno nije moglo ništa ozbiljno raditi. Sve je češće iskakao sasvim neočekivano, plašio ljude oko mene, prijatelje, djevojke i na kraju je to postalo neizdrživo. Doista ne znam šta više raditi s njim. Ja sam samo čovjek. A on zmaj. I zmaja je moguće lišiti života samo u bajkama. A ovo je bio stvaran život!

Nikada mu nisam dao ime. S godinama je sam od sebe dobivao toliko imena da sam ih i prestao pamtiti. Neka imena su bila: Ljubav. Sujeta. Ljubomora. Strah. Pretjerivanje. Uveličavanje. Nestrpljenje... Eh, kao da sam taj zmaj bio ja sam?

Evo, ovako je pričao moj prijatelj. A da vidimo sada **KAKO RODITELJI PRIČAJU BAJKE?**

Doista, kako pričate priče vašoj dječici za laku noć?

Razgovarate li s klincima o poruci priče, ili samo »izverglate«?

Što vi kao roditelji mislite o porukama poznatih bajki?

Evo jedne mame:

Ja sam svojoj djevojčici uglavnom izmišljala priče. Svaku večer. Čitanje klasičnih bajki sam pokušavala izbjeći (iako su joj sve te priče poznate iz vrtića) jer, kao što bi to moj muž često naglašavao, kao da su ih pisali zločesti ljudi. Mislim kako djeci ne treba tajiti da je život težak i često nepravedan. Ne treba tajiti ni činjenicu da je sve, pa tako i ljudski život, prolazno. Pitanje je samo na koji im to način pojasniti i približiti. Čini mi se kako većina klasičnih, starih bajki ne daje dobre odgovore na to pitanje.

MAČAK: Hm, hm, hm..., ova mama baš ima čudno mišljenje o bajkama. Ali i ja kao mačak mogu se složiti da je i u pravu. Stvarno svugdje ima jako puno nasilja. Ma znam, mali ljudi, tj. djeca, znaju kako je to sve kao kobajagi, ali opet je puno tučnjave, bijesa, vatre i suza. I meni su draže vesele bajke i priče. Mrnjaoooo.

RAZNA STVORENJA U BAJKAMA

VILA: Vidiš, ja sam vila. A znaš li ti što je vila? Vile su ženska natprirodna bića naklonjena ljudima. Iznimno smo lijepe djevojke, zlatne kose, s krilima i odjevene u duge, prozirne haljine...

Vilenjak je muško, tako malo šum-šum stvorenje iz mitologije, prelijepog lika i živi u šumama. Besmrtnan je i ima magične moći.

Pokraj nas vila postoje još i druga neobična i izmišljena stvorenja kao čarobnjaci, patuljci, vještice, zmajevi, aždaje, divovi, životinje i biljke koje govore, pa zlodusi, trolovi i vukovi i vukodlaci što se šuljaju mračnim šumama.

MAČAK: U posljednje vrijeme pojavljuje se i nova »generacija« fantastičnih stvorenja poput goblina, orka, avatara i drugih stvorenja, koja su plod mašte novog naraštaja književnih, ali i filmskih umjetnika.

VILA: A sada ću ja vama prepričati dio priče koju mi je moja prijateljica nedavno na brzinu ispričala:

»... I tako je Dječak došao u onaj dio šume koji su stari nazivali Tamna šuma i za koji su mu, dok je bio mali, pričali kako ne smije ići tamo, jer tamo živi Mrak, koji je zao i loš. Ali sve je te priče Dječak zaboravio, sve brže jureći za Svicem.

Odjednom je drveća bivalo sve manje, pojavljivala se neka čudna svjetlost i neki divni umilni zvuci dopirali su do njih. Svitac poletje još brže i Dječak potrča za njim koliko god je mogao. Na proplanku usred šume ugleda divan prizor. Stajao je kao ukopan, promatrajući malo jezero, u kojem se ogledalo noćno nebo. Treperave zvijezde rasipale su svoj sjaj po mirnoj površini vode. Ali jedva da je Dječak i primijetio svu tu ljepotu. Njegov pogled privukla je jedna divna Vila, koja je plesala na obali jezera. Njena duga kosa rasula se duž leđa, a njena vilinska haljina sijala je čudnim sjajem. Nije ni primijetila kako više nije sama. A Dječak, koji je cijeli svoj život proveo u toj šumi, nije niti slutio da nešto tako divno postoji blizu njega.

Proamtrao je Vilu, zadivljeno i u tišini. Okrećući se u svom zanosnom plesu, Vila ugleda Dječaka i zastade. Iznenađeno ga pogleda i njihovi zbunjeni pogledi se sretoše. Tišina je trajala nekoliko trenutaka. Kroz Dječakovu glavu projuriše čudne misli, osjeti nešto što nikada do tada nije osjetio. Nije to bio strah, nije to bilo ništa njemu znano, ali je bilo nekako čudno i lijepo.

Prva progovori Vila: »Zdravo! Tko si ti? Otkud ti ovdje? Ovdje nitko nikad ne dolazi... Ovo je moje mjesto za igru. Zato ga i zovu Vilino jezero...«

VILA: A što je bilo dalje ne znam, jer je moja prijateljica Vila samo odlepršala ne završivši priču... Zna li možda vi kraj? Pa, ispričajte ga svojim prijateljicama i prijateljima, baš sada.

CVJETNE VILE

Cvjetne vile su mala stvorenja (najveća je samo 20 cm visoka), koja žive u dnu vrta i na rubu udaljenih močvara. Gdje god i kad god sjeme neke biljke iznikne, cvjetna vila se rodi. Svaka cvjetna vila živi i spava u svom izabranom cvijetu, biljki ili drvetu, i kako ono raste i vila raste s njime.

Najbolje vrijeme dana da biste vidjeli cvjetnu vilu je u sumrak i u ponoć. A najbolji dio godine je najdulja noć uoči ljeta, Ivanjska noć. To je najmagičnija noć za sav vilinski svijet.

Vile ne vole biti otkrivene i veoma su dobre u skrivanju (naravno, uz pomoć svoje vilinske prašine), tako da morate biti veoma, veoma oprezni i vrlo strpljivi.

KUĆNI VILENJACI

Kućni vilenjaci su mali vilenjaci koje čarobnjaci koriste kao robove. Oni su malo preko pola metra visoki, vretenastih ruku i nogu, prevelike glave i očiju, s ušima kao u slijepog miša i kreštava glasa. Sebe oslovljavaju u trećem licu i koriste čudan način govora.

Umjesto odjeće oni nose odbačene jastučnice i ručnike. Gospodari ih mogu osloboditi ropstva darujući im dio odjeće. Kućni vilenjaci su uglavnom poslušni i popustljivi i rade sve poslove po kući kako im se kaže. Mislimo da bi svaka dječja soba trebala imati jednog takvog vilenjaka, pa ne bi više bilo problema s mamama i neredom.

PRAVI VILENJACI

Vilenjaci su stvorenja 15 cm visoka, vole plesati, mrze odjeću, a za učinjenu uslugu rado će primiti dar u obliku mlijeka ili hrane. Rado pomažu seljacima na farmama i starim ljudima. Vrlo su zabavni zbog svog plesa, pjesme i smijeha.

Na zemlju su došli jer su bili previše dobri za Podzemni svijet, a previše zločesti za Rajske vrtove.

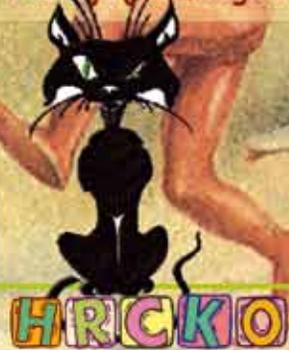
Vilenjaci žive u zajednicama pokraj rijeka ili pokraj mora. Iznimno su lukavi i imaju jake magične moći.

Poznato je i kako gdje god vilenjak prođe ostavlja za sobom trag vilinske prašine i tako možemo spoznati njegovo prisustvo...

PATULJCI

Patuljci su nastali iz tvrde stijene i prvo ih je bilo trinaest. U vrijeme kad su patuljci nastali i još malo poslije toga, vode su bile bistre, a šume velike i prekrasne. Ali od tog vremena do danas patuljci su bili prisiljeni povući se u skrivene zakutke iznad i ispod površine zemlje. Za njih vrijedi što i za zeca na livadi ili jelena u šumi, ako ne gledate pažljivo možda ih ne vidite, ali oni su svakako tu! Prosječan patuljak visok je 15 cm i težak oko 300 grama. Kreću se uglavnom noću i to munjevitom brzinom. Zato nije ni čudo ako ga nikada niste vidjeli. Žive oko dva i pol stoljeća. Jako su vještari i jedino oni mogu izdržati smrdljivi zadih zmajeva.

Postoje još mnoga druga čudna bića koja ćemo neki drugi puta opisati.

BAJKA I SAN

MAČAK: Viloo, hej vilo..., a tu si. Znaš li odakle zapravo dolaze bajke? Ne znaš, ah. Slušaj sada: kažu kako bajka dolazi iz sna. Ona potječe iz istog mjesta iz kojeg se san javlja. Iz našeg mozga, i to onog dijela koji je zadužen za trajno pamćenje i neobično povezivanje upamćenih doživljaja.

Svi mi koji smo u snu bili, a tu se ja baš jako trudim, znamo kako je san često pun velikog svega i svačega. Ima tu i čudesnog i neobičnog i neočekivanog, divnog i zastrašujućeg, jednostavnog i strašno kompliciranog. I znamo kako se u snu baš ne događa sve onako kako bismo željeli. Zato je bajka tu, da ispomogne, sredi, dopuni i dovrši snove.

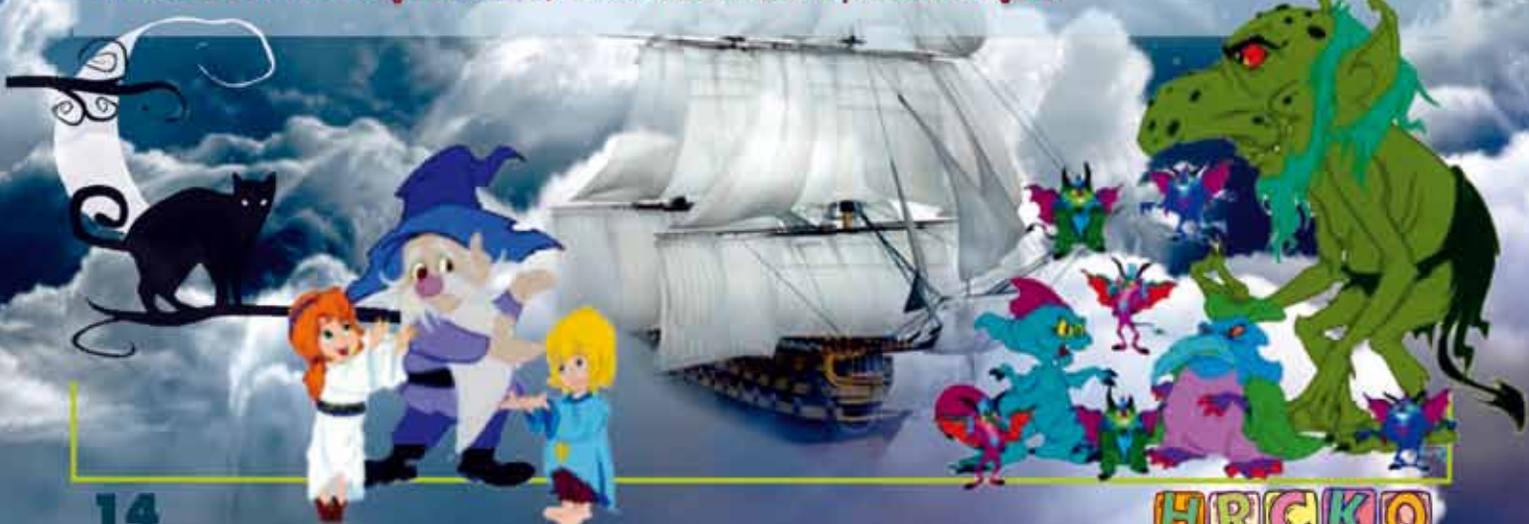
Ako mi sami to ne znamo, tu su oni koji znaju. Što se stvarno dogodilo s našim ili sličnim snovima, ispričat će nam netko tko to zna, s neke druge strane, iz nekog drugog pamćenja, ispričat će nam onaj tko zna bajke. A takvih nema puno. Iako se bajke zovu narodne i u narodima se pričaju, oni koji doista imaju moći donijeti bajku, malobrojni su.

VILA: Jest, jest, baš si ti pametna glavica Mačkiću. A jedna takva teta-pričalica koja zna sve naše snove je i: **IVANA BRLIĆ-MAŽURANIĆ.**

Ivana Brlić-Mažuranić (rođena u Ogulinu, 18. travnja 1874. - u bajku otišla u Zagrebu, 21. rujna 1938.) hrvatska je književnica koja je priznata u Hrvatskoj i u svijetu kao jedna od najznačajnijih spisateljica za djecu.

Njenim krunskim djelom kritičari smatraju zbirku pripovijedaka *Priče iz davnine*, objavljenu 1916. godine, djelo koje sadrži motive mitološke mudrosti običnoga svijeta, inspirirane slavenskom mitologijom. Ovom knjigom ona je vratila u život izgubljeni svijet pretkršćanskih vjerovanja Hrvata. Likovi poput Kosjenke i Regoča, Stribora, Jaglenca, Rutvice, Palunka, Vjesta, Potjeha, Malika Tintilinića, Svarožića i Bjesomara utjelovljenja su ljudskih moralnih osobina i osjećaja. Te osobine su kako vjernosti, ljubavi i dobrotivosti, tako i nestalnosti i slabosti. Želja i čežnja za dalekim svjetovima kao simboli ljudske žudnje za istinom i znanjem često se pojavljuju u njenim pričama.

VILA: A sada poslušajmo dio iz jedne Ivanine bajkice. Bit će to priča o Regoču iz zbirke »Priče iz davnine« koju obvezno, ali obvezno morate pročitati cijelu.

JEDNA BAJKA I. B. MAŽURANIĆ

REGOČ

Jedne lijepo ljetne noći čuvali konjari na livadama konje. Čuvali, čuvali, a napokon zaspali. Kad su oni zaspali, doletjele s oblaka vile da se malo poigraju s konjima po vilinskom običaju. Uхватила svaka vila po jednog konjića, sjela na njega pak ga šiba svojom zlatnom kosom i tjera ga uokrug po rosnoj travi.

A bijaše među vilama jedna mala vila, po imenu Kosjenka, koja bijaše ove noći prvi put s išla na zemlju s oblaka.

Učinilo se Kosjenki vrlo divotno j hati ovako kao vihor po noći na konjiću. A baš ona bijaše uхватила najživljega vranca: malenoga a ljutoga kao vatra. Trči vranac sve uokrug s drugim konjima, a najbrži je od svih. Sve po njemu pjena prska.

Ali, Kosjenki se htjelo još bržeg jahanja. Sagne se ona i uštine vranca za desno uho. Poplaši se vranac, digne se na stražnje noge, a onda poleti ravno preda se, ostavi druge konje, ostavi livade i odnese kao vihor Kosjenku u daleki svijet.

Trče oni kao vjetar ukraj polja, ukraj rijeka, ukraj livada i brda, ukraj dolina i brda. »Bože mili, koliko li stvari zemlja nosi«, pomisli Kosjenka radosno, gledajući ove ljepote. No, najviše joj se sviđjelo kad projuriše ukraj jednog kraja, gdje bijaše gora, a na njoj divna šuma, pod gorom dva zlatna polja kao dvije zlatne marame, na njima dva bijela sela kao dva bijela goluba, a malo podalje velika voda.

Ali, vranac neće da stane ni ovdje ni nigdje, nego on juri kao bijesan dalje i dalje.

Trči tako vranac s Kosjenkom dugo i dugo i napokon dođoše do jedne silne ravnice, a s ravnice studen vjetar piri. Uleti vranac u ravnicu, a ono sama žuta zemlja, nigdje ni travke, ni drveta, a sve veća studen, što dalje ulaze u ravnicu. Kolika pak ono bijaše ravnica, ne da se ispričovijedati, jer je živ čovjek ne bijaše nikada prošao. Vranac s Kosjenkom juri sedam dana i sedam noći. Sedmi dan pred zoru stigoše do srca ravnice, a u srcu ravnice stajahu porušene zidine strahovito velikog grada Legena, u kojem vladaše silna zima...

Sve je pošlo po dobru, no najljepše od svega bijaše što imadahu nasred sela krasnu kulu od gorskoga mramora, a navrh kule bijahu učinili vrt, gdje cvjetahu naranče i dafine. Tu je obitavala prekrasna Kosjenka i gledala s kule kao s oblaka, po svemu onome kraju, koji joj bijaše toliko omilio, čim bijaše prvi put sišla na zemlju.

A navečer, kad poljski posao bijaše gotov, dovodio Liljo na kulu čobanice i čobane, te na mjesecini u vrtu kolo igrahu i pjesme pjevahu s prekrasnom, milokrvnom, radosnom Kosjenkom.

Regoč se, pak, pod zemljom još sastade s vodom Zlovodom, te bućkalo i tutnjilo pod zemljom, gdje se on s njome hrvaše, dok je ne propusti sve dublje i dublje, do dna pakla, da nikad više ne posluži zlobi ljudskoj.

A onda dalje pođe Regoč do svog Legena. Tamo i sad sjedi, kamen broji i Bogu se moli, da ga nikad više ne odvede od silnoga i pustoga Legen-grada, kuda bijaše najbolje pristao onako golem i neuputan.

MAČAK: A tko želi pročitati cijelu priču, molim fino, izvolite u knjižnicu..., mrnjao!

BAJKE U KAZALIŠTU, IGRICAMA I NA FILMU

VILA: U čemu je važnost dječjeg kazališta? I je li se ono promijenilo otkako sam ja bila mala. I kako sada ići u kazalište kada imamo internet?

Evo ovako. Nije se baš ništa promijenilo. Sada kada nas internet i televizija toliko muče da prosto blenemo satima u ravan ekran, kazalište postaje sve važnije i ništa ga ne može nadomjestiti. Pa tamo imamo prave ljude - glumce, i pravi mrak i pravo svjetlo. I kada se nešto događa to je sve skoro isto kao u životu. Možeš se čak i popeti na scenu i sve pipnuti... A kada počne predstava i prorade magija, igra i kreacija, ma da se istopiš od miline. I upravo zato djecu treba voditi u kazalište svaki dan!

Igrice, one na kompjutorima ili boxovima, ili na čemu već..., e to su priče za sebe. Iako su i one nastale po uzoru na bajke, u njima ima..., pa, užasno puno nasilja. I tko normalan to može podnijeti? Satima i danima to igrati. A ne, čak je i hladni, kišni dan bolji od toga.

MAČAK: Zato je film nešto sasvim drugo. Njega pogledaš jednom na dan, pa izjuriš u dvorište iskakati se, a onda s dvostrukom snagom navališ na zadaću. Je li tako mali filmoljupci? Naravno da jest.

A te, filmske bajke pomažu djetetu da prepozna i razvije istinske vrijednosti na puno suvremeniji način: kroz sliku i radnju punu čudesa. I evo odmah jedan primjer: animirani film, suvremena bajka o maloj ribici Nemu. Film je 2004. dobio i Oscara u kategoriji za najbolji animirani film, a iste je godine primio i nagradu Nickelodeon Kids' Choice Award za najbolji film po izboru djece. Poslušajmo njegov kratki sadržaj:

U POTRAZI ZA NEMOM

Film priča o ribi klaunu po imenu Marlin. Zbog nesreće u kojoj su mu nastadali žena i sva djeca osim Nema, Marlinova briga za svog jedinog sina je pretjerana. To potakne Nema da otpliva na pučinu u namjeri da dokaže ocu kako tamo nema nikakve opasnosti. Međutim, ulove ga ronjoci koji se spuste s broda i završi u akvariju zubarske ordinacije u Sydneyju, u Australiji. Tata Marlin kreće u potragu za njim, a susreće i zaboravljivu plavu tang ribu po imenu Dory, koja odlučuje krenuti skupa s njim.

Tako je tata Marlin prisiljen na odlazak u nepoznat i opasan svijet u kojem se ni u snu nije zamišljao, a Dory mu pomaže shvatiti kako je bio prestrog prema svom sinu. Nemo se u međuvremenu s još nekoliko riba nalazi u zubarevu akvariju, gdje pokušavaju smisliti način kako doći do nedalekog oceana. Gill, glavna riba u akvariju, tada dođe na ideju da stave zrno šljunka u filter za pročišćavanje, kako bi zubar čistio akvarij, a one mogle odskakutati do oceana.

Marlin i Dory na svom putu upadaju u brojne probleme, te se moraju suočavati s meduzama i velikim kitom. Međutim, tad nailaze na skupinu kornjača koje putuju prema Sydneyju, te ih odluče slijediti i tako stižu do svog cilja.

A mali Nemo je uz pomoć cijelog akvarijskog društva uspio dokopati se slobode i vratiti se svom ocu. Ponovno su zajedno i najsretniji su na svijetu.

ŠTO DJECA MISLE O BAJKAMA

VILA: Mačak, hej mačak, probudi se već jednom. Spavaš cijelo popodne. Ne može to tako, nismo još završili naše male novine.

MAČAK: Joj, što ste vi vile teške. Stalno biste nešto radile. A znaš li ti da dremkanje poboljšava zdravlje? Ne znaš? Pa jest, kako bi i znala kada se nikada ne odmaraš. Je li, da nisi bolesna? Hahahah... No, što je bilo?

VILA: Pa, razmišljam o nečemu jako važnom: Mi uopće nismo pitali djecu što oni misle o bajkama.

MAČAK: Jest, potpuno si ih zaboravila kao da ti nisu važna. Ali ja sam ih pitao i znam što misle, slušaj sada:

ZAŠTO TONKA I JOSO NE VOLE BAJKE

Tonka: »Svi najmlađi u bajkama uvijek najbolje prođu. Najmlađi brat osvoji princezu, najmlađa sestra je najljepša i najpametnija, a najmlađi patuljak najsimpatičniji. To uopće nije fer! I nema smisla... Nisu li nas učili da su stariji pametniji i hrabriji i da ih treba slušati? Ja mislim da sam otkrila u čemu je stvar! To vam je zato što ti pisci koji pišu bajke nemaju pojma o čemu bi zapravo pisali. Aha, sigurno! Zamislite samo kako bi bilo da priča ide ovako: Bili jednom jedna princeza i tri brata. Dođe prvi brat i oženi se njome. Kraj.

Eto vidite, takve bi bajke bile prekratke. Zato bajkopisci izmišljaju da su prvi i drugi brat bili glupi ili ružni ili nešto treće, tako da tek onaj treći dobije princezu. Onda duže traje... Vama koji ste najmlađi u obitelji to se možda i sviđa, ali što je s nama ostalima?«

Joso: »Bila jednom jedna grozna priča koja mi se nikada nije svidjela. Glavni likovi iz te priče su bili jedan Ivica, jedna Marica, jedna grozna šuma i jedna baba. A priču nisam volio zato što je ta baba imala strašno ime - zvala se Roga - i što uopće nije bila obična baba, već je bila zla vještica. I uz sve to, ta je baba voljela jesti kuhanu djecu! Zamislite vi to, molim vas! Odvratno zar ne? Fuj! Bljak!... Kad sam bio mali, imao sam čak dvije bake, od kojih baš ni jedna nije bila ni baba ni Roga, a ni zla vještica. I koliko je meni poznato hranile su se sasvim običnim jelima. Jedna je doduše voljela jagode sa šlagom, pa ih je jela u tajnosti jer joj je doktor zabranio slatko. Zbog visokog tlaka, ili možda niskog, ne sjećam se više. A druga je najviše voljela špinat, koji je ionako zdrava hrana.«

MAČAK: Ha, jel vidiš sada što djeca misle.

VILA: Ma daj. Njih su dvoje tako malo šum-šum kao i ti. Sigurna sam kako potajno gledaju filmove i uživaju u nevjerojatnim avanturama zmajeva, trolova, izvanzemaljaca i takvog društva. O video igricama ih neću ni pitati. Sigurno ih rasturaju po cijeli dan, kada mama ne vidi, hahahah...

MAČAK: Vilo! Zvončice! Gdje si?

VILA: Tu sam, što je bilo?

MAČAK: Pa, nedostaješ mi. Fali mi tvoje zujanje i tvoj vilinski prah i, eto, tvoje društvo.

VILA: Aha, vidiš kako je biti sam. A tek kada ostariš tako kao ti...

MAČAK: Ma daj, ne zavitlavaj me. Nego kaži mi, mora li u svakoj bajci biti kakve čarolije i čudnih bića?

VILA: Ne, ne mora. I imam baš jednu takvu priču. Slušaj sada ti:

DRVENA ZDJELICA (narodna)

Slabašan starac je otišao živjeti sa svojim sinom, snomhom i četverogodišnjim unukom. Starčeve su ruke drhtale, vid mu je bio zamućen, a korak mu je posrtao. Obitelj je ručala zajedno za stolom. No, djedove drhtave ruke i slab vid bi obrok učinile vrlo teškim... Zrna graška su padala s vilice na pod. Kad je uzeo čašu, mlijeko se prolilo po stolnjaku. Nered je ljutio sina i snahu.

»Moramo nešto učiniti s djedom«, rekao je sin jednoga dana. »Dosta mi je prolivenog mlijeka, glasnog jedenja i hrane na podu.« Stoga su muž i žena postavili mali stol u kutu. Tu je djed jeo sam dok je ostatak obitelji uživao u jelu.

Nakon što je djed u međuvremenu razbio tanjur ili dva, hrana mu je posluživana u drvenoj zdjeli. Kad bi obitelj pogledala u smjeru djeda, ponekad bi vidjeli tugu u njegovim očima dok je sjedio sam. Usprkos tome, jedine riječi koje je mladi par imao za njega bile su riječi prijekora ako bi mu pao tanjur ili je prosuo hranu.

Sve je to četverogodišnji unuk promatrao u tišini.

Jednom prije večere otac je primijetio kako se njegov sin igra s komadićima drveta na podu. Blago ga je upitao: »Što to radiš sine?« Dječak je odgovorio: »Oh, izrađujem zdjelice za tebe i mamu iz kojih ćete jesti kada ja odrastem.« Četverogodišnjak se nasmiješio i nastavio sa svojim poslom.

Ove riječi su poput munje pogodile roditelje. Iako nisu prozborili niti riječ, znali su što moraju učiniti. Te su večeri uzeli djeda za ruku i nježno ga doveli za svoj stol. Do kraja svog života starac je jeo zajedno s obitelji. Činilo se kako ni muž ni žena više nisu brinuli kada je grašak pao na pod, kada se mlijeko prolilo, ili se stolnjak zaprljao.

SKRIVENE PORUKE

MAČAK: I sada ću vam otkriti jednu veeliku tajnu: što je to zapravo što nam se priča u bajkama. To odrasli stalno tajne od nas, ali mi smo to otkrili, Zvončica i ja, i sada ćemo to glasno kazati, neka svi znaju.

ŽIVOTNE LEKCIJE IZ BAJKI, samo nekoliko primjera:

* Priča o odanosti i bratskoj ljubavi

Ona strašna priča braće Grimm »Ivica i Marica« šalje poruku o važnosti bratske ljubavi, odanosti i dječje ljubavi prema roditeljima. Pobjeda dobrog nad zlim snažna je moralna poruka koju će svi pamti.

* Roditeljski savjeti štite od opasnosti

Kod Crvenkapice je jako važno slušati roditeljske savjete, zatim djecu upozorava na opasnost pričanja s nepoznatim ljudima i rizike lutanja bez roditeljskog nadzora.

* Mašta i kreativnost su bitniji od novca

Disneyeva moderna bajka »101 Dalmatiner« objašnjava velike posljedice okrutnosti prema životinjama, ali i pobjedu kreativnosti i talenta nad materijalnim.

* Ako vjerujemo u sebe, uspjeh ćemo

Crtani filmovi poput »Potrage za Nekom« promiču vrijednosti prijateljstva, važnost roditeljske potpore, iskrenog razgovora s njima i vrijednost vjere u sebe.

* Sreća je u nama samima

Čopićeva »Ježeva kućica« jedna je od najčitanijih slikovnica u stihu, a lako pamtljive rime, uz zabavu, djeci šalju poruku da kvaliteta života ne ovisi o materijalnom, već o zadovoljstvu samim sobom.

* Izgled ne čini čovjeka

Bajke poput »Ljepotica i zvijer« snažnom moralnom porukom uče dijete o tome kako nije važna vanjšina nego skrivene dobre osobine.

VILA: I za kraj, za oproštaj od nama tako dragih čitatelja naših malečkih novina, dopustit ćemo mačku Mikošu samo još malo mudrovanja i neka to bude naš oproštaj do neke druge prilike. Šmrc...

MAČAK: Dakle, sve što smo vam do sada pričali i pisali postat će u vašim životima jako važno. Kako? Pa na priliku ovako:

Putem dječje literature djeca mogu usvojiti različite oblike ponašanja, manire, kulturne i higijenske navike, ali i naučiti kako steći pozitivne osobine ličnosti (požrtvovanost, izdržljivost, strpljenje, hrabrost, istinoljubivost i sl.), a zanemariti one negativne osobine, ali i emocije (zavist, ljubomora, laž, pohlepa, škrtost i dr.). Tako će postati i ostati dobri kroz cijeli njihov život.

Ćao svima..., mrnjaaaaa.

BAJKA JE LJEKOVITA BILJKA, A RASTE U NAŠOJ
MAŠTI.

»AKO ŽELITE DA VAM DJECA BUDU
INTELIGENTNA, ČITAJTE IM BAJKE. AKO ŽELITE
DA BUDU JOŠ INTELIGENTNIJA, ČITAJTE IM JOŠ
VIŠE BAJKI«, KAZAO JE ALBERT EINSTEIN

»NIŠTA NE SMETA ŠTO SE NETKO RODIO U
PAČJEM GNIJEZDU, AKO SE IZLEGAO IZ
LABUDOVA JAJETA« - HANS CHRISTIAN
ANDRESEN

NI ODRASLIMA MALO VILINSKE PRAŠINE NE BI
ŠKODILO.

RAZLIČITO JE DOBRO I TREBA ČITATI BAJKE IZ
CIJELOGA SVIJETA, UPOZNATI RAZLIČITE
KULTURE I OBIČAJE I TAKO NJEGOVATI
TOLERANCIJU.

BAJKAMA PORUČUJEMO DJECI KAKO NIKADA NE
TREBA ODUSTATI MA KAKO TEŠKO BILO, JER JE
MOGUĆE POBIJEDITI

VRIJEDI BITI DOBAR

